

Formát pre Správu o implementácii Protokolu o registroch únikov a prenosov znečisťujúcich látok v súlade s rozhodnutím I/5 (ECE/MP.PRTR/2010/2/Add.1)

Nasledujúca správa je predložená v zastúpení Slovenskej republiky v súlade s rozhodnutím I/5

Meno pracovníka zodpovedného za predloženie národnej správy:	RNDr. Kamil Vilinovič generálny riaditeľ sekcie environmentálnej politiky Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky kamil.vilinovic@enviro.gov.sk
Podpis:	
Dátum:	18.12.2013

SPRÁVA O IMPLEMENTÁCII

Predložte, prosím, nasledujúce podrobnosti o pôvode tejto správy

Zmluvná strana	Slovenská republika
<i>NÁRODNÝ KONTAKTNÝ BOD</i>	
Plný názov inštitúcie:	1) Slovenský hydrometeorologický ústav 2) Slovenská agentúra životného prostredia
Meno a titul pracovníka:	1) Ing. Daniela Ďurkovičová 2) Ing. Blanka Kapustová, PhD.
Poštová adresa:	1) Jeséniova 17, 833 15 Bratislava, Slovenská republika 2) Tajovského 28, 975 90 Banská Bystrica, Slovenská republika
Telefón:	1) +421 2 5941 5291 2) +421 48 4374161
Fax:	
E-mail:	1) daniela.durkovicova@shmu.sk 2) blanka.kapustova@sazp.sk

Kontakt na pracovníka pre správu o implementácii (ak je iný):

Plný názov inštitúcie:	
Meno a titul pracovníka:	
Poštová adresa:	
Telefón:	
Fax:	
E-mail:	

Inštitúcia poverená a zodpovedná za vedenie národného alebo regionálneho registra (ak je iná):

Plný názov inštitúcie:	Slovenský hydrometeorologický ústav
Meno a titul pracovníka:	Ing. Daniela Ďurkovičová
Poštová adresa:	Jeséniova 17, 833 15 Bratislava, Slovenská republika
Telefón:	+421 2 5941 5291
Fax:	
E-mail:	daniela.durkovicova@shmu.sk

Poskytnite stručný prehľad o procese, ktorým bola táto správa pripravená, vrátane informácií o tom, ktoré štátne úrady boli zapojené alebo prispeli k jej príprave, ako bola konzultovaná s verejnosťou a ako bol výsledok tejto konzultácie braný do úvahy, ako aj o podkladoch, ktoré boli použité pri príprave správy.

Odpoveď:

Správu **vypracovali Národné kontaktné body pre Protokol PRTR**, t. j. Slovenský hydrometeorologický ústav a Slovenská agentúra životného prostredia pod gesciou **Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky**.

Verejné orgány podieľajúce sa na vypracovaní tejto správy:

1) Slovenský hydrometeorologický ústav (ďalej len „SHMÚ“) – príspevková odborná organizácia s celoštátnou pôsobnosťou, zaradená do rezortu Ministerstva životného prostredia SR. Na základe zákona č. 201/2009 Z. z. o štátnej hydrologickej službe a štátnej meteorologickej službe SHMÚ zabezpečuje okrem iného aj vedenie a prevádzkovanie rôznych informačných systémov, v súvislosti s E-PRTR je relevantný Národný register znečisťovania, ktorý plní funkciu národného systému PRTR. SHMÚ vznikol v roku 1969.

2) Slovenská agentúra životného prostredia (ďalej len „SAŽP“) - je odbornou príspevkovou organizáciou Ministerstva životného prostredia SR s celoslovenskou pôsobnosťou zameranou na starostlivosť o životné prostredie a tvorbu krajiny v súlade so zásadami trvalo udržateľného rozvoja. SAŽP bola zriadená rozhodnutím ministra životného prostredia v roku 1993 ako rozpočtová organizácia, od roku 2001 je príspevkovou organizáciou. SAŽP bola ministerstvom poverená koordinovať plnenie ohlasovacích povinností za sektor životného prostredia v rozsahu právnych predpisov EÚ uvedených v EUR-LEX v kapitole 15.10.10 Životné prostredie.

Proces spracovania správy:

Národný kontaktný bod pre Protokol PRTR (ďalej len „NKB-PRTR“) spracoval podklady a návrh tejto správy, ktorej finálna verzia bola spracovaná po zapracovaní pripomienok verejnosti. Všetky pripomienky verejnosti boli pred ich zapracovaním skonzultované s ich autormi a posúdené vzhľadom k ich relevantnosti pre danú správu Národným kontaktným bodom pre Protokol PRTR.

NKB-PRTR pri spracovaní návrhu tejto správy využil údaje a informácie od MŽP SR, SHMÚ a Slovenskej inšpekcie životného prostredia (ďalej len „SIŽP“) a z informačných systémov a interných databáz, napr. Národný register znečisťovania (prevádzkuje ho SHMÚ), Informačný systém IPKZ (prevádzkuje ho SAŽP).

MŽP SR ako gestor Aarhuského dohovoru a Protokolu PRTR odsúhlasilo finálnu verziu správy v súlade s vyhodnotením zaslaných pripomienok.

Harmonogram prác na správe:

Správa bola vypracovaná v súlade s plánovaným časovým harmonogramom, ktorý bol odporučený Sekretariátom Aarhuského dohovoru pre prípravu I. Národnej správy o implementácii Protokolu PRTR:

Proces prípravy	Doba trvania	Termín
Národné konzultácie o obsahu národnej správy o implementácii Protokolu PRTR (ďalej len „NSI-PRTR“)	2 mesiace	máj – júl 2013
Vypracovanie prvého návrhu a vystavenie NSI-PRTR na internete na pripomienkovanie	2 mesiace	júl - august 2013 NSI-PRTR vystavená na internete 5. augusta 2013
Vyhodnotenie pripomienok a konzultácie k návrhu NSI-PRTR	2 mesiace	september – október 2013
Spracovanie finálnej verzie NSI-PRTR v zmysle akceptovaných pripomienok	1 mesiac	november 2013
Príprava prekladu NSI-PRTR do anglického jazyka	2 mesiace	november – december 2013
Zaslanie NSI-PRTR Sekretariátu Protokolu PRTR		termín: 30.1.2014, odporúčaný dátum zaslania 15.12.2013

Články 3, 4 a 5

<p>Uved'te legislatívne, regulačné a iné opatrenia, ktorými sú implementované všeobecné ustanovenia v článkoch 3 (všeobecné ustanovenia), 4 (základné prvky systému registra únikov a prenosov znečisťujúcich látok (PRTR)) a 5 (forma a štruktúra).</p>
<p>Popíšte najmä:</p>
<p>(a) so zreteľom na článok 3, odsek 1, opatrenia na zabezpečenie implementácie ustanovení Protokolu, vrátane opatrení na presadzovanie;</p>
<p>(b) so zreteľom na článok 3, odsek 2, opatrenia prijaté na zavedenie rozsiahlejšieho alebo verejne dostupnejšieho PRTR, než aký vyžaduje Protokol;</p>
<p>(c) so zreteľom na článok 3, odsek 3, opatrenia prijaté na zabezpečenie toho, aby zamestnanci zariadení a osoby z radov verejnosti, ktorí ohlásia orgánom verejnej moci porušenie vnútroštátnych právnych predpisov vykonávajúcich tento Protokol zo strany zariadenia, neboli týmto zariadením alebo verejnými orgánmi trestateľné, stíhané alebo zastrešované z dôvodu ohlásenia daného porušenia predpisov;</p>
<p>(d) so zreteľom na článok 3, odsek 5, či systém PRTR bol integrovaný do iných ohlasovacích mechanizmov, a ak bola takáto integrácia zabezpečená, do ktorých systémov. Viedla integrácia k eliminácii duplicitného ohlasovania? Vyskytli sa nejaké prekážky, ktoré boli prekonané v súvislosti so zaviazaním sa k integrácii a ako boli prekonané?</p>
<p>(e) so zreteľom na článok 5, odsek 1, ako je umožnené vyhľadávať a identifikovať úniky a transfery podľa kritérií uvedených v pododsekoch (a) až (f);</p>
<p>(f) so zreteľom na článok 5, odsek 4, odkaz na prístup url alebo internetovú adresu, kde je register nepretržite a v danom okamihu prístupný, alebo iné elektronické spôsoby s podobným účinkom;</p>

(g) so zreteľom na **článok 5, odseky 5 a 6**, poskytnite informáciu o prepojeniach medzi registrom zmluvnej strany a relevantnými existujúcimi, verejne dostupnými databázami súvisiacimi s ochranou životného prostredia, ak existujú, a prepojenie na registre PRTR iných štátov (zmluvných strán).

Odpoveď:

a)

Protokol o registroch únikov a prenosov znečisťujúcich látok (**PRTR**) je súčasťou Aarhuského dohovoru a je prvým medzinárodným nástrojom, ktorého cieľom je umožniť prístup verejnosti k informáciám prostredníctvom založenia koherentných národných registrov. Vstúpenie Protokolu PRTRs do platnosti v októbri 2009 bolo významným krokom. Slovenská republika pristúpila ako jedna z prvých zmluvných strán Aarhuského dohovoru k Protokolu PRTR dňa 1. 4. 2008. Prvé zasadnutie zmluvných strán Aarhuského dohovoru k Protokolu o registroch únikov a prenosov znečisťujúcich látok (PRTR MOP-1), sa konalo v Ženeve, v Paláci národov, v dňoch 20. - 22. 4. 2010.

Národný PRTR bol v Slovenskej republike zriadený zákonom Národnej Rady SR č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov, ako Národný register uvoľňovania a prenosov znečisťujúcich látok do životného prostredia, nazývaný tiež skráteno Národný register znečisťovania (NRZ). Zákonom č. 205/2004 Z. z. sa zriadil Národný register znečisťovania a v § 5, § 6 ustanovil podrobnosti o jeho vedení a prevádzkovaní.

V § 8 tohto zákona sú v súvislosti s národným PRTR definované správne delikty a pokuty za porušenie povinností, napr. za nevedenie evidencie, nezhrmažďovanie príslušných údajov, ich neoznamovanie SHMÚ a pod.

Správne delikty rieši a pokuty udeľuje SIŽP.

Výška pokuty môže byť v rozmedzí od 660 Eur do 33 193,91 Eur, aj opätovne, v závislosti od závažnosti, času trvania protiprávneho konania, tiež v závislosti od rozsahu hrozacej alebo spôsobenej škody a následkov. Výška sumy možnej pokuty je v podmienkach SR dostatočne odrádzajúca.

Pre vykonávanie ustanovení zákona č. 205/2004 Z. z. týkajúcich sa Národného registra znečisťovania bola prijatá vyhláška č. 448/2010 Z. z., ktorou sa ustanovili podrobnosti o obsahu NRZ, o obsahu hlásenia a spôsobe jeho podávania vrátane jeho vzorovej štruktúry.

b)

Zákon č. 205/2004 Z. z. v § 5 ods. 3 ustanovuje, že do NRZ sa oznamujú údaje o množstvách prenesených odpadov a množstvách znečisťujúcich látok bez zohľadnenia určených prahových hodnôt. To znamená, že rozsah sprístupnených údajov na národnej úrovni je širší, než ako požaduje Protokol PRTR. Počet požadovaných a ohlasovaných znečisťujúcich látok je 91. Všetky oznamované údaje sú sprístupnené verejnosti na internetovej stránke SHMÚ (<http://ipkz.shmu.sk/index.php>).

Údaje v NRZ sú voľne dostupné verejnosti, ktorá sa môže formou pripomienok, návrhov a otázok podieľať na jeho rozvoji. Cez priamy internetový odkaz je NRZ prístupný aj z internetovej stránky Slovenskej agentúry životného prostredia (<http://ipkz.enviroportal.sk/register-informacneho-systemu.php> a informačného portálu o životnom prostredí – Enviroportál (<http://ipkz.enviroportal.sk/informacny-system.php>).

NRZ je sprístupnený aj z internetovej stránky MŽP SR, ktorá je prepojená na stránku SAŽP a Enviroportál.

Na internetovom portáli www.enviroportal.sk prevádzkovanom v SAŽP sa nachádza diskusné fórum, ktoré slúži verejnosti na kladenie otázok. SAŽP v rámci svojej činnosti vykonáva aj bezplatnú konzultačnú činnosť.

c)

Každý má možnosť upozorniť na porušovanie zákona okrem iného aj anonymne. Kontrolným orgánom je SIŽP, ktorá prešetruje aj anonymne podané podnety a sťažnosti a pristupuje k ich riešeniu rovnako, ako pri riešení podpísaných podnetov a sťažností.

Na ochranu každého občana pred prenasledovaním alebo obťažovaním prijala Slovenská republika antidiskriminačný zákon.

V SR nie sú známe prípady, aby zamestnanci zariadení a osoby z radov verejnosti, ktorí ohlásia orgánom verejnej moci porušenie vnútroštátnych právnych predpisov vykonávajúcich tento Protokol zo strany zariadenia, boli týmto zariadením alebo verejnými orgánmi trestané, stíhané alebo zastrášané z dôvodu ohlásenia daného porušenia predpisov.

d)

V SR je zákonom č. 205/2004 Z. z. zavedená osobitná oznamovacia povinnosť do národného PRTR; existujúce relevantné databázy zhromažďujúce údaje o znečisťujúcich látkach vo vodách, ovzduší a o odpadoch slúžia na validáciu dát.

Prevádzkovatelia majú povinnosť oznamovať určené údaje a informácie, len ak už neboli oznámené do iných relevantných informačných systémov. Je snahou v maximálnej miere harmonizovať a validovať oznamované údaje. Problémom je rozdielnosť reportingových požiadaviek na národnej úrovni a na úrovni EÚ.

Národný PRTR (= NRZ) je prepojený s dvomi informačnými systémami, ktoré sú, rovnako ako NRZ, prevádzkované v SHMÚ. Jedná sa o tieto informačné systémy:

- 1) Národný emisný inventarizačný systém,
- 2) Súhrnná evidencia o vodách.

Tieto dva informačné systémy zhromažďujú množstvo údajov o zdrojoch znečisťovania, emisiách do ovzdušia, vypúšťaní odpadových vôd a znečistení obsiahnutom vo vypúšťaných vodách.

Existuje výrazná snaha o ďalšiu minimalizáciu počtu údajov ohlasovaných prevádzkovateľmi, ak tieto údaje, alebo im veľmi podobné, už boli ohlásené v zmysle plnenia iných povinností v oblasti životného prostredia.

Platí, napr. že pri ohlasovaní údajov do NRZ prevádzkovateľ nemusí oznámiť niektoré vybrané údaje, ak ich oznámil do Národného emisného inventarizačného systému alebo do Súhrnnej evidencie o vodách.

Problematika duplicitného oznamovania niektorých údajov o emisiách do ovzdušia a jej možná harmonizácia je v súčasnosti predmetom analýzy požiadaviek právnych predpisov na národnej úrovni.

Národný PRTR (=NRZ) je zároveň informačným systémom verejnej správy; vzťahujú sa preto naň aj požiadavky na čo najefektívnejšie zdieľanie údajov medzi subsystémami informačného systému verejnej správy. Zjednotenie, príp. zdieľanie systémov je však podmienené aj rozsiahlym legislatívnym procesom a potrebnými finančnými prostriedkami; tento proces stále prebieha.

e)

Verejnosť má možnosť vyhľadávať údaje v NRZ podľa ohlasovacieho roku a podľa prevádzkovateľa prevádzkarne. S každým prevádzkovateľom je spojená informácia o prevádzkarni, jej emisiách do ovzdušia, do vôd, do pôdy a o prenesených odpadoch a odpadových vodách. Prevádzkovateľ NRZ na požiadanie môže spracovať zostavu údajov podľa všetkých kritérií uvedených v písm. a) až f) podľa článku 5 ods. 1.

f)

Požiadavka a forma sprístupnenia údajov národného PRTR verejnosti je definovaná v zákone č. 205/2004 Z. z. v § 5 a 6.

Národný register znečisťovania je sprístupnený na nasledovných internetových stránkach:

SHMÚ: <http://ipkz.shmu.sk/index.php>

SAŽP: <http://www.sazp.sk/public/index/go.php?id=1000>

Enviroportál - informačný portál rezortu MŽP SR:

<http://www.enviroportal.sk/environmentalne-temy/starostlivost-o-zp/ipkz-integrovana-prevencia-a-kontrola-znecistovania/informacny-system-ipkz-1/uda>

Prepojenie na NRZ je možné nájsť aj na internetovej stránke MŽP SR, kde je umiestnená linka na predmetný register na Enviroportáli:

<http://www.minzp.sk/sekcie/temy-oblasti/integrovana-prevencia-kontrola-znecistovania/informacny-system-ipkz/informacny-system-ipkz-2.html>

g)

Povinnosti v článku 5 ods. 5 a 6 plne zabezpečuje Enviroportál (www.enviroportal.sk).

Enviroportál tvorí základnú platformu pre publikovanie výstupov z informačných systémov, poskytuje autorizované a overené informácie o životnom prostredí na Slovensku i za jeho hranicami, užívateľom slúži na jednotný prístup k informáciám poskytovaným v oblasti životného prostredia. Zároveň je prienikom k informáciám o životnom prostredí uloženým v databázach rezortných odborných organizácií a Ministerstva životného prostredia SR. Poskytované informácie vo veľkej miere prispievajú k zvyšovaniu environmentálneho povedomia obyvateľstva.

Enviroportál je vstupnou bránou ku všetkým informačným systémom rezortu životného prostredia, teda aj Národného registra znečisťovania, teda národného PRTR. Cez Enviroportál je verejnosť nasmerovaná aj do informačného systému IPKZ a v rámci neho do informačného systému E-PRTR, a teda aj na stránky registrov PRTR iných štátov (odkazy na tieto stránky sú súčasťou E-PRTR informačného systému).

Článok 7

Uved'te legislatívne, regulačné a iné opatrenia, ktorými je implementovaný článok 7 (požiadavky na ohlasovanie).

Primerane určite alebo popíšte:

(a) so zreteľom na **odsek 1**, či požiadavky na ohlasovanie podľa odseku 1 (a) sú vyžadované národným systémom, alebo či tie, ktoré sa uvádzajú v odseku 1 (b) sú vyžadované národným systémom;

(b) so zreteľom na **odseky 1, 2 a 5**, či je to vlastník každej jednotlivej prevádzkarne, od ktorého sa vyžaduje plnenie ohlasovacích povinností, alebo či je to prevádzkovateľ;

(c) so zreteľom na **odsek 1 a prílohu I**, akýkoľvek rozdiel alebo odlišnosť medzi zoznamom činností, pre ktoré sa vyžaduje ohlasovanie podľa Protokolu, alebo s nimi spojené prahové hodnoty a zoznamom činností a s nimi spojených prahových hodnôt, pre ktoré sa vyžaduje ohlasovanie podľa národného systému PRTR;

(d) so zreteľom na **odsek 1 a prílohu II**, akýkoľvek rozdiel alebo odlišnosť medzi zoznamom znečisťujúcich látok, pre ktoré sa vyžaduje ohlasovanie podľa Protokolu, alebo s nimi spojených prahových hodnôt, a zoznamom znečisťujúcich látok a s nimi spojených prahových hodnôt, pre ktoré sa vyžaduje ohlasovanie podľa národného systému PRTR;

(e) so zreteľom na **odsek 3 a prílohu II**, či pre konkrétnu znečisťujúcu látku alebo látky uvedené v prílohe II Protokolu zmluvná strana použila prahovú hodnotu inú než je tá, na ktorú odkazuje odsek (a), a ak áno, prečo;

(f) so zreteľom na **odsek 4**, inštitúciu oprávnenú na zber informácií o únikoch znečisťujúcich látok z difúzných/plošných zdrojov špecifikovaných v odsekoch 7 a 8;

(g) so zreteľom na **odseky 5 a 6**, akékoľvek rozdiely medzi rozsahom informácií poskytovaných vlastníckmi alebo prevádzkovateľmi v rámci Protokolu a informácií vyžadovaných národným systémom PRTR a či je národný systém založený

v prípade ohlasovania prenosov odpadov na rozlišovaní množstva prenášanej látky v odpade (odsek 5 (d) (i)) alebo množstva prenášaného odpadu celkovo (odsek 5 (d) (ii));

(h) so zreteľom na **odseky 4 a 7**, pokiaľ boli difúzne/plošné zdroje začlenené do registra, ktoré z nich boli takto začlenené a ako ich môžu užívatelia vyhľadávať a identifikovať v primeranom priestorovom rozlíšení; alebo pokiaľ neboli začlenené, uviesť informácie o opatreniach pre zavedenie ohlasovania difúznych/plošných zdrojov;

(i) so zreteľom na **odsek 8**, druhy metodických postupov použitých na získanie informácií o difúznych/plošných zdrojoch.

Odpoveď:

a)

Vlastníci, príp. prevádzkovatelia zariadení/prevádzkarní oznamujú údaje do národného PRTR podľa článku 7 ods. 1a Protokolu, táto povinnosť je prevzatá a špecifikovaná v zákone č. 205/2004 Z. z. § 5 ods. 3. Požiadavka pre národný PRTR je nad rámec PRTR; do národného PRTR povinné osoby (patria k nim aj vlastníci, príp. prevádzkovatelia) oznamujú údaje o emisiách bez ohľadu na prahové hodnoty.

b)

Oznamovaciu povinnosť majú podľa zákona č. 205/2004 Z. z. majitelia prevádzkarní/zariadení, ale v praxi často funguje zmluvná dohoda medzi majiteľom prevádzkovateľom, že oznamuje prevádzkovateľ.

Aby sa vyhlo duplicitám alebo naopak, chýbajúcim ohláseniam, správca národného PRTR (SHMÚ) je v intenzívnom e-mailovom kontakte s prevádzkovateľmi, ktorí aktuálne prevádzkujú zariadenia, spadajúce pod zákon č. 205/2004 Z. z.

c)

Zoznam činností pre národný PRTR je totožný so zoznamom činností v prílohe I Protokolu o PRTR. Zákon č. 205/2004 Z. z. prílohu so zoznamom činností priamo neuvádza, ale v § 6 ods. 5 odkazuje priamo na článok 5 nariadenia EP a R (ES) č. 166/2006.

Rozdiely medzi činnosťami ohlasovanými do národného PRTR a činnosťami v Protokole PRTR nie sú.

Rozdiely sú v prahových hodnotách; pre ohlasovanie do národného PRTR neplatia žiadne prahové hodnoty.

d)

Zoznam znečisťujúcich látok, ktoré sa ohlasujú do národného PRTR, je totožný so zoznamom látok uvedených v Protokole o PRTR a v nariadení Európskeho parlamentu a Rady č. 166/2006 o E-PRTR.

e)

Do národného PRTR sa v zmysle zákona č. 205/2004 Z. z. § 5 ods. 3 oznamujú všetky emisie zo zoznamu znečisťujúcich látok bez zohľadnenia prahových hodnôt, nie je teda problém zabezpečiť plnenie ohlasovacích povinností.

f)

Inštitúciou oprávnenou pre zber a vyhodnocovanie údajov o emisiách z plošných/difúznych zdrojov znečisťovania je Slovenský hydrometeorologický ústav (SHMÚ).

Problematiku emisií z difúznych zdrojov znečisťovania do ovzdušia spracováva SHMÚ v zmysle požiadaviek Convention on Long-Range Transboundary Air Pollution (CLRTAP), a to len v agregovanej podobe ako sumár za SR. Požiadavky PRTR sú v procese analýzy; E-PRTR požaduje gridovanie 5 × 5 km pre emisie z difúznych zdrojov znečisťovania. Problematika emisií z difúznych zdrojov znečistenia do vôd nie je zatiaľ na národnej úrovni dostatočne riešená. Hlavným problémom sú nepostačujúce kapacity na relevantné činnosti a chýbajúce zdrojové údaje v disagregovanej podobe.

g)

Povinné osoby oznamujú údaje o odpadoch v rozsahu podľa odseku 5 (d) (ii)), teda ako celkové prenášané množstvo. Táto povinnosť je špecifikovaná vo vykonávacej vyhláške č. 448/2010 Z. z. k zákonu č. 205/2004 Z. z. V prílohe vyhlášky sú uvedené tlačivá na oznamovanie ročných údajov s pokynmi na ich vyplnenie. Prevádzkovatelia oznamujú údaje o množstve preneseného nebezpečného odpadu a ostatného odpadu určeného na zhodnocovanie alebo zneškodňovanie, a v prípade cezhraničného prenosu nebezpečného odpadu aj meno, adresu spracovateľa a miesto zhodnotenia alebo zneškodnenia odpadu.

(h)

Difúzne/plošné zdroje znečisťovania a emisie z nich vypúšťané nie sú zatiaľ súčasťou národného PRTR. Hlavným problémom sú nepostačujúce kapacity na relevantné činnosti a chýbajúce zdrojové údaje v potrebnej disagregovanej podobe. V 1. polovici roku 2013 boli iniciované prvé pracovné stretnutia s expertmi na kvalitu ovzdušia v rámci SHMÚ, ktorí zabezpečujú ohlasovanie údajov o emisiách z difúzných/plošných zdrojov do ovzdušia v zmysle požiadaviek CRLTAP. Predpokladá sa, že problematika požiadaviek PRTR v súvislosti s difúznymi zdrojmi by mala byť riešená formou projektu.

i)

Základným zdrojom údajov pre výpočet množstiev emisií z difúzných/plošných zdrojov znečisťovania by malo byť štatistické zisťovanie, ktoré zabezpečuje Štatistický úrad Slovenskej republiky.

Článok 8

Pre každý cyklus ohlasovania od ostatnej národnej správy o implementácii (alebo dátumu vzniku platnosti Protokolu), prosím uveďte:

(a) ohlasovací rok (kalendárny rok, ku ktorému sa ohlasovaná informácia vzťahuje);

(b) konečný termín/-y, ku ktorému boli vlastníci alebo prevádzkovatelia prevádzkarní povinní ohlasovať poverenej inštitúcii;

(c) dátum, ku ktorému mala byť informácia v registri prístupná verejnosti, s ohľadom na požiadavky článku 8 (cyklus ohlasovania);

(d) či rozdielne konečné termíny pre ohlasovanie zo strany prevádzkarní a sprístupnenie informácií v registri verejnosti boli v skutočnosti dodržané; a ak nie, dôvody omeškania;

(e) či boli použité postupy elektronického ohlasovania pre uľahčenie zahrnutia/včlenenia požadovaných informácií do národného registra, a ak takéto postupy boli použité, aký bol podiel elektronického ohlasovania zariadeniami/prevádzkarňami a iných softwarových aplikácií na podporu takéhoto ohlasovania.

Odpoveď:

a)

SR ako členský štát EÚ ohlasuje údaje do Európskeho PRTR. SR začala ohlasovať údaje do E-PRTR, a teda aj ohlasovanie údajov na národnej úrovni do národného PRTR systému prebehlo prvýkrát za kalendárny rok 2007 (ešte pred pristúpením Slovenskej republiky k Protokolu PRTR). Doteraz ohlásené údaje do národného PRTR a E-PRTR boli za kalendárne roky: 2007, 2008, 2009, 2010, 2011.

Európska komisia oznamuje do PRTR údaje za všetky členské štáty Európskej únie.

b)

Termín oznamovania údajov na národnej úrovni je 31. marec nasledujúceho kalendárneho roka za predchádzajúci kalendárny rok.

<p>c)</p> <p>Termín sprístupnenia údajov verejnosti na národnej úrovni v NRZ (= národný PRTR) je 31. december nasledujúceho kalendárneho roka.</p> <p>d)</p> <p>Prevádzkovatelia dodržiavajú termín pre oznamovanie údajov, ktorým je 31. marec nasledujúceho kalendárneho roka. Podľa prevádzkovateľov by však bolo vhodné posunúť oznamovanie do národného PRTR na neskorší termín (31.5.) z dôvodu zosúladenia oznamovania údajov v zmysle ďalších relevantných národných právnych predpisov. Pri nasledujúcej novele zákona č. 205/2004 Z. z. sa bude Slovenská republika touto oprávnenou požiadavkou zaoberať.</p> <p>e)</p> <p>Povinné osoby zasielajú údaje na predpísaných formulároch poštou a elektronickou poštou e-mailom (editovateľný formát .doc alebo .xls). Prevádzkovatelia majú možnosť oznamovať údaje aj v xml formáte, čo zatiaľ ale nevyužívajú. Prevažná väčšina oznámení je podaná elektronickou formou, cestou e-mailu.</p>
--

Článok 9

Popíšte legislatívne, regulačné a iné opatrenia zabezpečujúce zhromažďovanie údajov a vedenie evidencie, ako aj ustanovenie druhov metodológií používaných pri získavaní informácií o únikoch a prenosoch, v súlade s článkom 9 (zhromažďovanie údajov a vedenie evidencie).

Odpoveď:

Povinné osoby majú spôsob získavania údajov, metódy stanovenia, frekvencie meraní a podmienky prevádzkovania určené v povolení na vykonávanie činnosti vo svojej prevádzke alebo prevádzkarni, a to buď priamo, alebo cez odkaz na príslušnú legislatívu alebo technickú normu, kde sú uvedené podrobnosti.

V prípade prevádzkarne, ktorá je zároveň prevádzkou IPKZ, systém povolenia je uvedený v zákone č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia, článok I. Integrované povolenie § 21 Náležitosti povolenia. V povolení je uvedená aj požiadavka na oznamovanie ročných údajov do národného PRTR. Požiadavka na uchovávanie dát, ktoré boli ohlasované, ako aj údajov, ktoré boli podkladom pre oznamovanie údajov, je stanovená na 5 rokov (požiadavka je určená v zákone č. 205/2004 Z. z., § 6 ods. 10).

V prípade prevádzkarní, ktoré nie sú prevádzkami IPKZ, je systém povolenia a požiadavky na evidenciu stanovený v príslušnej legislatíve týkajúcej sa ochrany ovzdušia, ochrany vôd, nakladania s odpadmi a pod. Takéto prevádzkarne majú tiež vydané povolenia na vykonávanie činnosti, ktorými sa bližšie (priamo, príp. nepriamo) špecifikujú požiadavky na výkon evidencie a odporúčané metodické postupy pre získavanie informácií.

Metodické postupy, ktoré spracúva alebo odporúča MŽP SR, sú vystavené aj na internetovej stránke MŽP SR, a sú pravidelne aktualizované.

Článok 10

Popíšte pravidlá, postupy a mechanizmy zabezpečujúce kvalitu údajov obsiahnutých v národnom systéme PRTR a čo tieto postupy naznačili o kvalite ohlásených údajov, s ohľadom na požiadavky článku 10 (hodnotenie kvality).

Odpoveď:

Povinné osoby (vlastníci resp. prevádzkovatelia) oznamujú ročné údaje na tlačivách uvedených v prílohe vykonávacej vyhlášky č. 448/2010 Z. z. k zákonu č. 205/2004 Z. z.; súčasťou tlačív sú podrobné pokyny pre ich vyplnenie. Po zavedení týchto formulárov sa pre zabezpečenie dostatočnej kvality oznamovania pre povinné osoby uskutočnili dva

odborné semináre.

Validácia údajov je zabezpečovaná priamo porovnaním so základnými údajmi (výsledky monitorovania, spôsoby výpočtu) v relevantných sektorových informačných systémoch:

1) Národný emisný informačný systém - vedený podľa zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 410/2012 Z. z. k zákonu o ovzduší; systém zbiera údaje o emisiách do ovzdušia;

2) Súhrnná evidencia o vodách - vedená podľa zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a vykonávacej vyhlášky č. 418/2010 Z. z. k zákonu o vodách; systém zbiera údaje o emisiách do vôd;

3) Regionálny informačný systém o odpadoch – vedený podľa zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov; systém zbiera údaje o množstvách a druhoch odpadov a ďalšom nakladaní s nimi;

Informačné systémy 1) a 2) prevádzkuje SHMÚ, informačný systém 3) vedie a prevádzkuje SAŽP, ktorá v dohodnutom termíne poskytuje SHMÚ údaje o prenose odpadov za predchádzajúci rok v rámci SR a prenose odpadov cez hranice SR.

Nezrovnalosti v údajoch sú konzultované s povinnými osobami, s požiadavkou na odstránenie nezhôd, resp. s požiadavkou o doplnenie informácií a údajov.

Ďalšími nástrojmi na validáciu oznamovaných údajov sú kontrola súladu oznámených údajov s platnými povoleniami na vykonávanie činnosti (rozsah znečisťujúcich látok, určené limity, metódy stanovenia a pod.) a porovnanie oznámených údajov s predchádzajúcim kalendárnym rokom.

Článok 11

Popíšte spôsob/-y, ktorým/-mi sa uľahčuje prístup verejnosti k informáciám obsiahnutým v registri, s ohľadom na požiadavky článku 11 (prístup verejnosti k informáciám).

Odpoveď:

Verejnosť má možnosť vyhľadávať údaje v NRZ podľa ohlasovacieho roku a podľa prevádzkovateľa prevádzkarne. S každým prevádzkovateľom je spojená informácia o prevádzkarni, jej emisiách do ovzdušia, do vôd, do pôdy a o prenesených odpadoch a odpadových vodách. Prevádzkovateľ NRZ na požiadanie môže spracovať zostavu údajov podľa všetkých kritérií uvedených v písm. a) až f) podľa článku 5 ods. 1.

Požiadavka a forma sprístupnenia údajov národného PRTR verejnosti je definovaná v zákone č. 205/2004 Z. z. v § 5 a 6.

Národný register znečisťovania je sprístupnený na internetovej stránkach:

SHMÚ: <http://ipkz.shmu.sk/index.php>; SHMÚ je poverený vedením a prevádzkovaním NRZ, teda národného PRTR systému; zabezpečuje zber a zhromažďovanie údajov, elektronické spracovanie, validáciu a archiváciu oznamovaných údajov.

SAŽP: <http://www.sazp.sk/public/index/go.php?id=1000>

Informačného portálu rezortu MŽP SR Enviroportál:

<http://www.enviroportal.sk/environmentalne-temy/starostlivost-o-zp/ipkz-integrovana-prevencia-a-kontrola-znecistovania/informacny-system-ipkz-1/uda>

Prepojenie na NRZ je možné nájsť aj na internetovej stránke MŽP SR, kde je umiestnená linka na predmetný register na Enviroportáli: <http://www.minzp.sk/sekcie/temy-oblasti/integrovana-prevencia-kontrola-znecistovania/informacny-system-ipkz/informacny-system-ipkz-2.html>

Prístup verejnosti plne zabezpečuje Enviroportál (www.enviroportal.sk).

Enviroportál tvorí základnú platformu pre publikovanie výstupov z informačných systémov, poskytuje autorizované a overené informácie o životnom prostredí na Slovensku i za jeho hranicami, užívateľom slúži na jednotný prístup k informáciám poskytovaným v oblasti životného prostredia. Zároveň je prienikom k informáciám

o životnom prostredí uloženým v databázach rezortných odborných organizácií a Ministerstva životného prostredia SR. Poskytované informácie vo veľkej miere prispievajú k zvyšovaniu environmentálneho povedomia obyvateľstva.

Enviroportál je vstupnou bránou ku všetkým informačným systémom rezortu životného prostredia, teda aj Národného registra znečisťovania, teda národného PRTR. Cez Enviroportál je verejnosť nasmerovaná aj do informačného systému IPKZ a v rámci neho do informačného systému E-PRTR, a teda aj na stránky registrov PRTR iných štátov (odkazy na tieto stránky sú súčasťou E-PRTR informačného systému).

Článok 12

Pokiaľ sa vyskytli v registri informácie, ktoré boli evidované ako utajené, naznačte druhy informácií, ktorých vydanie je zadržané/informácie sú utajené, a frekvencia zadržania vydania informácie, s ohľadom na požiadavky článku 12 (utajenie). Vyjadrite sa k skúsenostiam z praxe a prekážkam, ktoré sa vyskytli s ohľadom na riešenie nárokov na utajenie, konkrétne so zreteľom na požiadavky ustanovené v odseku 2.

Odpoveď:

V súvislosti so zverejňovaním informácií v národnom PRTR prevádzkovatelia ani v jednom prípade nevyužili možnosť požiadať o zachovanie dôvernosti informácií. Z tohto dôvodu Slovenská republika nemá skúsenosti s riešením prípadných problémov súvisiacich s utajovaním informácií.

Článok 13

Popíšte možnosti pre účasť verejnosti na vývoji národného systému PRTR, v súlade s článkom 13 (účasť verejnosti na vývoji národných registrov únikov a prenosov znečisťujúcich látok), a akúkoľvek relevantnú skúsenosť s účasťou verejnosti na vývoji tohto systému.

Odpoveď:

Národný PRTR je verejne dostupný a verejnosť zatiaľ neuplatnila požiadavky na jeho aktualizáciu. V súčasnosti je v štádiu vývoja nová verzia národného PRTR, ktorá bude užívateľsky prijateľnejšia, s možnosťou komunikácie s užívateľmi národného PRTR a on-line importom údajov od povinných osôb. Problémom zostáva nedostatok kapacít pri vývoji nového národného PRTR a najmä nedostatok finančných zdrojov na jeho rýchlejšiu realizáciu.

V súčasnosti sa verejnosť môže podieľať na vývoji PRTR systému formou pripomienok, návrhov a otázok; na internetovom portáli www.enviroportal.sk prevádzkovanom v SAŽP sa nachádza diskusné fórum, ktoré slúži verejnosti na kladenie otázok a získavanie fundovaných odpovedí.

Článok 14

Popíšte postupy preskúmania ustanovené v národnej legislatíve, ktoré by mali byť umožnené ktorejkoľvek osobe, ktorá je toho názoru, že jej žiadosť o informáciu bola ignorovaná, neprávom odmietnutá alebo nedostatočne zodpovedaná, a to v súlade s ustanoveniami článku 14 (prístup k spravodlivosti), a akékoľvek využitie tohto nástroja.

Odpoveď:

Relevantné postupy rieši zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám v znení neskorších predpisov; v súvislosti s informáciami obsiahnutými v národnom PRTR ďalšie podrobnosti sú riešené v zákone č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov. V tomto zákone je stanovená aj povinnosť kontrolného orgánu, ktorým je Slovenská inšpekcia životného prostredia, dohliadať

na plnenie ustanovení tohto zákona.

V súvislosti s národným PRTR Slovenská republika nezaznamenala žiadne informácie alebo podania osôb, ktoré by boli toho názoru, že ich žiadosť o informácie bola ignorovaná, neprávom odmietnutá alebo nedostatočne zodpovedaná. NKB-PRTR nedisponuje takýmito informáciami, ani nemá vedomosť o tom, že iná kompetentná inštitúcia takýmito informáciami disponuje.

Článok 15

Popíšte, ako zmluvná strana podporuje povedomie verejnosti o svojom PRTR a uveďte podrobnosti, podľa článku 15 (budovanie kapacít), o:

(a) o úsilí zabezpečiť primerané budovanie kapacít a poskytnutie usmernení zodpovedným úradom a iným orgánom s cieľom pomôcť im pri plnení ich povinností podľa tohto Protokolu;

(b) pomoci a usmerňovaní verejnosti v prístupe k národnému registru pre pochopenie využitia informácií v ňom obsiahnutých.

Odpoveď:

Informácie o národnom PRTR boli a sú prezentované na konferenciách, seminároch, workshopoch a školeniach na národnej, ako aj medzinárodnej úrovni; sú publikované v odborných periodikách najmä na úrovni Slovenskej republiky. Národný PRTR je často spomínaný aj v súvislosti s problematikou IPKZ a priemyselných emisií, teda verejnosť dostáva informácie o národnom PRTR aj na podujatiach pojednávajúcich o priemyselných emisiách.

Okrem toho, na pôde SAŽP je zriadené Národné školiace centrum IPKZ, ktoré zabezpečuje poradenskú a konzultačnú činnosť orgánom štátnej správy, prevádzkovateľom aj verejnosti o IPKZ a súvisiacej problematike, teda aj o PRTR. Každoročne toto centrum poskytne niekoľko desiatok konzultácií, všetky sú bezplatné. Toto pracovisko zabezpečuje aj organizovanie seminárov a školení, najmä pre prevádzkovateľov a odbornú verejnosť.

SHMÚ poskytuje verejnosti vysvetľujúce informácie priebežne podľa požiadaviek. Najčastejšou formou je operatívna komunikácia cez e-mail. Otázky bývajú smerované na súvisiace právne predpisy, prahové kapacity a pod.

Článok 16

Popíšte ako uznáte za vhodné, ako zmluvná strana spolupracuje a pomáha iným zmluvným stranám a povzbudzuje k spolupráci medzi relevantnými medzinárodnými organizáciami, konkrétne:

(a) pri medzinárodných akciách na podporu cieľov tohto Protokolu, v súlade s **odsekom 1 (a)**;

(b) na základe vzájomnej dohody medzi dotknutými zmluvnými stranami pri vykonávaní národných systémov podľa tohto Protokolu, v súlade s **odsekom 1 (b)**;

(c) pri zdieľaní informácií podľa tohto Protokolu o cezhraničných únikoch a prenosoch, v súlade s **odsekom 1 (c)**;

(d) pri zdieľaní informácií podľa tohto Protokolu týkajúcich sa prenosov medzi zmluvnými stranami, v súlade s **odsekom 1 (d)**;

(e) pri poskytovaní technickej pomoci zmluvným stranám, ktoré sú rozvojovými krajinami a zmluvným stranám s ekonomikou v prechodnom období vo veciach súvisiacich s týmto Protokolom, v súlade s **odsekom 2 (c)**.

Odpoveď:

a)

Slovenská republika sa ako členský štát EÚ pravidelne zúčastňuje na zasadnutiach pracovných skupín pre E-PRTR, ktoré Európska komisia koordinuje v súlade s požiadavkami PRTR a informuje prítomných o činnostiach týkajúcich sa Protokolu PRTR.

b)

V rámci zasadnutí pracovných skupín k E-PRTR niektoré členské štáty prezentovali národné PRTR, uvedené informácie mohli byť nápomocné pri budovaní a vývoji národných PRTR ďalších štátov.

c)

SR má so všetkými susednými štátmi na základe bilaterálnych zmlúv zriadené pracovné skupiny pre ochranu hraničných vôd. Každá relevantná informácia, ktorá môže mať vplyv na kvalitu hraničných tokov, je predmetom výmeny informácií a v prípade potreby osobitne riešená na zasadnutiach pracovných skupín.

d)

Slovenská republika doteraz nebola požiadaná inou zmluvnou stranou o informácie týkajúcich sa prenosov medzi zmluvnými stranami; tiež nepožiadala inú zmluvnú stranu o poskytnutie takýchto informácií.

e)

Slovenská republika poskytla a poskytuje relevantnú technickú pomoc iným zmluvným stranám s ekonomikou v prechodnom období formou účasti v projektoch, ktoré majú okrem iného za cieľ pripraviť danú krajinu na členstvo v EÚ.

V rokoch 2011 a 2012 sa jednalo napr. o zapojenie SAŽP do projektu podporeného Európskou komisiou s názvom Chemical Safety - Technical Assistance for Strengthening Legal Framework and Institutional Infrastructure for Protection from Dangerous Chemicals, ktorý sa uskutočnil v Chorvátsku.

V roku 2013 je SAŽP zapojená cez účasť senior experta IPPC v projekte podporeného EK v Srbsku s názvom Law enforcement in the field of industrial pollution control, prevention of chemical accidents and establishing the EMAS system in Serbia.

V oboch spomínaných projektoch cez účasť, know-how a skúsenosti senior experta zo SAŽP boli a sú iným zmluvným stranám ponúknuté informácie o vedení a prevádzkovaní informačných systémov IPKZ a NRZ, ako aj o práci s verejnosťou pri vývoji takýchto systémov a riešení problémov súvisiacich s ohlasovaním informácií.

SAŽP zároveň neustále vyhľadáva nové príležitosti na spoluprácu v oblasti technickej pomoci a podpory v ďalších krajinách južnej a juhovýchodnej Európy, najmä v súvislosti s budúcim možným členstvom týchto krajín v EÚ. V blízkej budúcnosti plánuje nadviazať intenzívnejšie kontakty s vládami inštitúciami pre ochranu ŽP, akými sú napr. agentúry životného prostredia.

SR si uvedomuje, že spolupráca je žiadaná aj s krajinami mimo priestoru EÚ a budúceho rozšírenia EÚ, ale v momentálnej situácii (vzhľadom k problémom, vid' nasledujúcu odpoveď) sa ako schodná a realizovateľná javí spolupráca a pomoc práve krajinám v rámci budúceho rozšírenia EÚ.

Poskytnite akékoľvek ďalšie vyjadrenia relevantné k implementácii Protokolu. Uvítame, ak zmluvné strany popíšu akékoľvek prekážky alebo problémy, ktoré sa vyskytli pri zavádzaní registra, získavaní údajov a ich vkladania do registra.

Odpoveď:

Problematickým by sa mohlo javiť nedostatočné zabezpečenie personálnych kapacít, ako i finančných zdrojov pre lepšiu implementáciu Protokolu PRTR. S vyššie uvedeným

nedostatkom finančných zdrojov v štátnej správe následne súvisí odliv kvalifikovaných expertov do súkromnej sféry. Súčasný stav kapacít preto umožňuje kompetentne zabezpečovať predovšetkým základné plnenie povinností a požiadaviek.